

Tankönyvben: SQL/PSM

Gyakorlaton: Oracle PL/SQL

Tankönyv: Ullman-Widom:
Adatbázisrendszerek Alapvetés
Második, átdolgozott kiad, 2009

- Motiváció: 10.2. Rekurzió SQL-ben,
az „Eljut”-feladat Oracle-ben
- 9.3. Az SQL és a befogadó nyelv
közötti felület (sormutatók)
- 9.4. SQL/PSM Sémában
tárolt függvények és eljárások

Az „Eljut feladat” SQL-99 szabványban

Tankönyv 10.2. fejezet példája (az ELJUT feladat)

➤ Jaratok(legitarsasag, honnan, hova, koltseg, indulas, erkezes) táblában repülőjáratok adatait tároljuk. Mely városokba tudunk eljutni Bp-ről?

➤ **WITH RECURSIVE** eljut(honnan, hova) AS
(SELECT honnan, hova FROM **jaratok**

UNION

SELECT eljut.honnan, jaratok.hova

FROM **eljut, jaratok**

WHERE eljut.hova = jaratok.honnan)

SELECT hova **FROM** **eljut** WHERE honnan='Bp';

Oracle megoldások: WITH utasítással

- Az **Oracle SQL** a WITH RECURSIVE utasítást nem támogatja, ott másképpen oldották meg WITH utasítással (Oracle 11gR2 verziótól)
- **with** eljut(honnan, hova) as
(select honnan, hova from jaratok
union all
select jaratok.honnan, eljut.hova
from jaratok, eljut
where jaratok.hova=eljut.honnan
)
SEARCH DEPTH FIRST BY honnan SET SORTING
CYCLE honnan SET is_cycle TO 1 DEFAULT 0
select distinct honnan, hova from eljut order by honnan;

Oracle megoldások: connect by

- ```
SELECT DISTINCT hova FROM jaratok
WHERE HOVA <> 'DAL'
START WITH honnan = 'DAL'
CONNECT BY NOCYCLE PRIOR hova = honnan;
```
- ```
SELECT LPAD(' ', 4*level) || honnan, hova,
level-1 Atszallasok,
sys_connect_by_path(honnan||'-'>'||hova, '/'),
connect_by_isleaf, connect_by_iscycle
FROM jaratok
START WITH honnan = 'SF'
CONNECT BY NOCYCLE PRIOR hova = honnan;
```

Eljut feladat PL/SQL-ben ---1

- **Rek1.feladat:** Mely (x, y) várospárokra lehet egy vagy több átszállással eljutni x városból y városba?
- Ehhez hozzuk létre eljut(honnan,hova) táblát,
DROP TABLE eljut;
CREATE TABLE eljut(
 honnan VARCHAR2(10),
 hova VARCHAR2(10));
- Írjunk egy olyan PL/SQL programot, ami feltölti az ELJUT táblát a sorait a járatok tábla alapján (ehhez ciklust szervezni, az insert több sor felvitele 2.alakja alkérdéssel járatok és eljut táblák alapján)

Eljut feladat PL/SQL-ben ---2

- Az ELJUT feladat megoldása Oracle PL/SQL-ben
- A ciklus során ellenőrizni kell, hogy addig hajtsuk végre a ciklust, amíg növekszik az eredmény (Számláló)
- **DECLARE** RegiSzamlalo Integer;
UjSzamlalo Integer;
- Deklarációs rész után **BEGIN ... END;** között az utasítások, először az eljut táblának kezdeti értéket adunk (a megvalósításnál az INSERT-nél figyelni, hogy ne legyenek ismétlődő sorok: `select distinct delete from eljut; insert into eljut (SELECT distinct honnan, hova FROM jaratok);`)

Eljut feladat PL/SQL-ben ---3

- Szamlalo változóknak adunk kiindulási értéket:

```
RegiSzamlalo := 0;
```

```
select count(*) into UjSzamlalo from eljut;
```

- A ciklust addig kell végrehajtani, amíg növekszik az eredmény (Szamlalo) duplikátumokra figyelni!

```
LOOP
```

```
insert into eljut (lásd a köv.oldalon...)
```

```
select count(*) into UjSzamlalo from eljut;
```

```
EXIT WHEN UjSzamlalo = RegiSzamlalo;
```

```
RegiSzamlalo := UjSzamlalo;
```

```
END LOOP;
```

```
commit;
```

Eljut feladat PL/SQL-ben ---4

- Az eljut tábla növelése a ciklusban, figyelni kell a duplikátumokra, csak olyan várospárokat vegyünk az eredményhez, ami még nem volt!

insert into eljut

```
(select distinct eljut.honnan, jaratok.hova  
from eljut, jaratok --- *from (lineáris rekurzió)  
where eljut.hova = jaratok.honnan  
and (eljut.honnan,jaratok.hova)  
NOT IN (select * from eljut));
```

- Megjegyzés: PSM-ben a **nem-lineáris rekurzió** is megengedett: **from eljut e1, eljut e2 ---*from-ban**

Eljut feladat PL/SQL-ben ---5

- **Rek2.feladat:** Mely (x,y) város párokra hány darab átszállással és milyen költségekkel lehetséges egy vagy több átszállással eljutni x városból y városba?
- Ehhez készítsünk Eljut2(honnan, hova, atszallas, koltseg) táblát. Írjunk egy olyan PL/SQL programot, ami feltölti az ELJUT táblát.
- **Rek3.feladat:** Tegyük fel, hogy nemcsak az érdekel, hogy el tudunk-e jutni az egyik városból a másikba, hanem az is, hogy utazásunk során az átszállások is ésszerűek legyenek, ami azt jelenti, hogy ha több járattal utazunk, akkor nézni kell átszálláskor az érkező járatnak legalább egy órával a rákövetkező indulás előtt meg kell érkeznie, és 6 óránál ne kelljen többet várnia.

Tankönyvben: SQL/PSM

Gyakorlaton: Oracle PL/SQL

Tankönyv: Ullman-Widom:
Adatbázisrendszerek Alapvetés
Második, átdolgozott kiad, 2009

9.3. Az SQL és a befogadó nyelv
közötti felület (sormutatók)

9.4. SQL/PSM Sémában tárolt
függvények és eljárások

PL/SQL programozás (Gábor A.-Juhász I.)

Tankönyvtárban ingyenesen elérhető:

http://www.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tamop425/0046_plsql_programozas/adatok.html

SQL programnyelvi környezetben

- Milyen problémák merülnek fel, amikor egy alkalmazás részeként, programban használjuk az SQL utasításokat?
- 1.) **Osztott változók használata:** közös változók a nyelv és az SQL utasítás között (ott használható SQL utasításban, ahol kifejezés használható).
- 2.) **A típuseltérés problémája:** Az SQL magját a relációs adatmodell képezi. Tábla – gyűjtemény, sorok multihalmaza, mint adattípus nem fordul elő a magasszintű nyelvekben. A lekérdezés eredménye hogyan használható fel? Megoldás: kurzorral, az eredmény soronkénti bejárása.

Háromféle programozási megközelítés

- 1.) **SQL kiterjesztése procedurális eszközökkel**, az adatbázis séma részeként tárolt kódrészekkel, tárolt modulokkal (pl. **PSM** = Persistent Stored Modules, **Oracle PL/SQL**).
- 2.) **Beágyazott SQL** (sajátos előzetes beágyazás EXEC SQL. - Előfordító alakítja át a befogadó gazdanyelvre/host language, pl. C)
- 3.) **Hívásszintű felület**: hagyományos nyelvben programozunk, függvénykönyvtárat használunk az adatbázishoz való hozzáféréshez (pl. CLI = call-level interface, JDBC, PHP/DB)

Legfontosabb PSM utasítások --- 1

1. Eljáráshívás: The call statement

```
CALL <procedure name> (<argument  
list>);
```

Use SQL/PSM statement CALL, with the name of the desired procedure and arguments.

➤ Example:

```
CALL JoeMenu ('Moosedrool', 5.00);
```

Legfontosabb PSM utasítások --- 2

2. The return statement

Függvényhívás: Functions used in SQL expressions wherever a value of their return type is appropriate.

RETURN <expression> sets the return value of a function.

- Unlike C, etc., RETURN *does not* terminate function execution.

3. Változók deklarációja

DECLARE <name> <type>

used to declare local variables.

Legfontosabb PSM utasítások --- 3

4. Értékadás - Assignment statements

SET <variable> = <expression>;

- Example: SET b = 'Bud' ;

5. Statement group

BEGIN . . . END for groups of statements.

- Separate statements by semicolons.

6. Statement labels

- give a statement a label by prefixing a name and a colon.

7. SQL utasítások

- DELETE, UPDATE, INSERT, MERGE
- (de SELECT nem, azt később nézzük)

Lekérdezések használata a PSM-ben

- **A típuseltérés problémája:** Az SQL magját a relációs adatmodell képezi. Tábla – gyűjtemény, sorok multihalmaza, mint adattípus nem fordul elő a magasszintű nyelvekben. A lekérdezés eredménye hogyan használható fel?
- Három esetet különböztetünk meg attól függően, hogy a `SELECT FROM [WHERE stb]` lekérdezés eredménye skalárértékkel, egyetlen sorral vagy egy listával (multihalmazzal) tér-e vissza.

Lekérdezések használata a PSM-ben

- SELECT eredményének használata:
 1. SELECT eredménye egy **skalárértékkel** tér vissza, **elemi kifejezésként** használhatjuk.
 2. SELECT **egyetlen sorral** tér vissza
SELECT e_1, \dots, e_n **INTO** vált₁, ... vált_n
-- A végrehajtásnál visszatérő üzenethez az
-- SQL STATE változóban férhetünk hozzá.
 3. SELECT eredménye **több sorból álló tábla**, akkor az eredményt soronként bejárhatóvá tesszük, **kurzor** használatával.

Oracle PL/SQL

- ELTE Adatbázisok gyakorlaton: Oracle PL/SQL
- **Oracle® Database PL/SQL Language Reference**
- PL/SQL
- Procedurális nyelv
- Az SQL DML-t kombinálja a procedurális nyelvi feldolgozással (adatbázis + programozás)

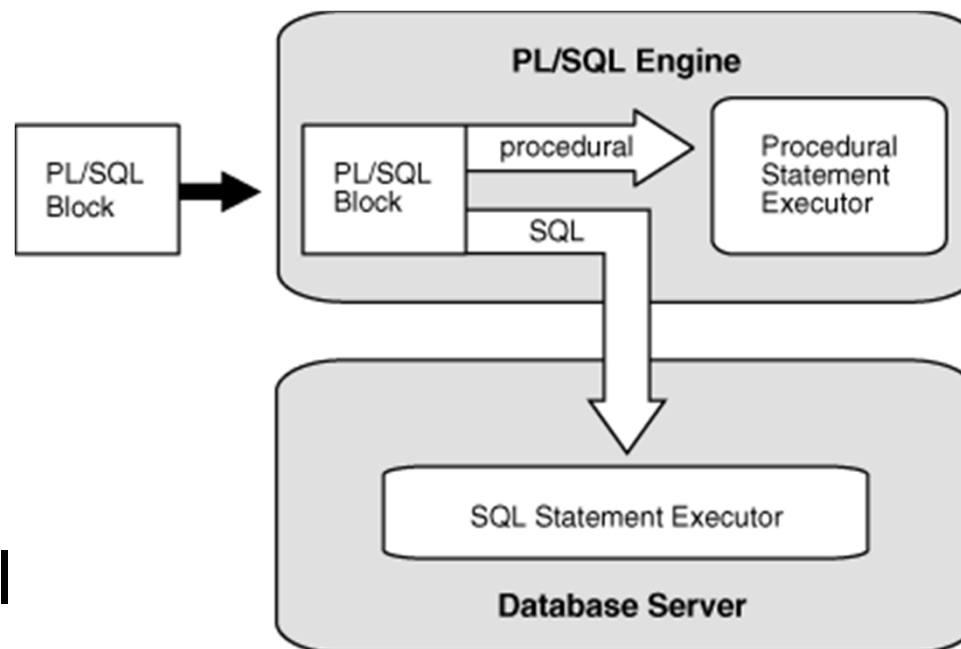

Figure 1-1 PL/SQL Engine

PL/SQL

- Blokkos szerkezet
- Kiegészítés az SQL-hez képest:
 - Változók
 - Típusok
 - Vezérlési szerkezetek
 - Alprogramok
 - Csomagok
 - Kurzorok, kurzorváltozók
 - Kivételkezelés
 - Objektorientált eszközök

PL/SQL

- Egy PL/SQL blokk szerkezete:

[címke]

[DECLARE

deklarációs utasítások]

BEGIN

végrehajtandó utasítások

[EXCEPTION

kivételkezelés]

END [név];

PL/SQL

➤ PL/SQL Ref.: Example 1-1 PL/SQL Block Structure

<< label >> (optional)

DECLARE -- Declarative part (optional)

-- Declarations of local types, variables, & subprograms

BEGIN -- Executable part (required)

-- Statements (which can use items declared in
declarative part)

[EXCEPTION -- Exception-handling part (optional)

-- Exception handlers for exceptions (errors) raised in
executable part]

END;

/

PL/SQL

- Példa: nem csinál semmit

```
BEGIN
```

```
    null;
```

```
END;
```

```
/
```

- Példa: törli a Dolgozo tábla tartalmát

```
BEGIN
```

```
    delete from Dolgozo;
```

```
END;
```

```
/
```

PL/SQL – Deklarációs rész

➤ Tartalma lehet

➤ Típus definíció

➤ Változó deklaráció

Név típus [[NOT NULL] {:= | DEFAULT} kifejezés];

Példák: belépési idő változó, illetve dolgozók száma változó és az alapértelmezett értéke 0.

```
belepesi_ido DATE;
```

```
dolg_szama NUMBER NOT NULL DEFAULT 0;
```

```
dolg_fizetes NUMBER NOT NULL := 1000;
```

PL/SQL – Deklarációs rész

- Tartalma lehet
 - Nevesített konstans deklaráció
 - Név CONSTANT típus [NOT NULL] {:= | DEFAULT} kifejezés;

Példa: fizetés konstans, melynek értéke 1000.

```
fizetes CONSTANT NUMBER := 1000;
```

- Kivétel deklaráció
- Kurzor definíció
- Alprogram definíció

PL/SQL - adattípusok

- Numerikus
 - NUMBER – ez így lebegőpontos
 - NUMBER(3) – ez így fixpontos
 - FLOAT – nem korlátozott lebegőpontos
 - INT, INTEGER, SMALLINT – korlátozott fixpontos
 - stb...

PL/SQL - adattípusok

- Karakteres
 - CHAR
 - VARCHAR2
 - NVARCHAR2
 - stb...

PL/SQL - adattípusok

- Logikai
 - BOOLEAN --- 3-értékű logika

PL/SQL - adattípusok

- Dátum
 - DATE
 - TIMESTAMP(p)
 - INTERVAL

PL/SQL - adattípusok

- A deklarációban a típus lehet
 - Skalár adattípus
 - Hivatkozási típus: %TYPE, %ROWTYPE
 - Változónév / rekordnév /
adatbázis_tábla_név.oszlopnév /
kurzorváltozó_név / kollekciónév /
objektumnév%TYPE
 - Adatbázis_táblanév /
kurzornév%ROWTYPE

PL/SQL - adattípusok

- PL/SQL Ref.: Example 2-24 Assigning Values

DECLARE -- You can assign initial values here

```
counter    NUMBER := 0;
```

```
done       BOOLEAN;
```

```
emp_rec    employees%ROWTYPE;
```

BEGIN -- You can assign values here too

```
done := (counter > 100);
```

```
emp_rec.first_name := 'Antonio';
```

```
emp_rec.last_name := 'Ortiz';
```

```
END;
```

PL/SQL - adattípusok

- Rekord típus deklaráció
 - TYPE név IS RECORD (
mezőnév típus [[NOT NULL] {:= |
DEFAULT} kifejezés],
...);
- Példa: telefonkönyv rekord

```
DECLARE
TYPE telkonyv IS RECORD (
    szam NUMBER,
    nev VARCHAR2(20));
BEGIN
    NULL;
END;
```

PL/SQL - adattípusok

- Rekord deklaráció

```
telefonkonyv telkonyv;
```

- Rekord mezőjének elérése

```
telefonkonyv.nev;
```


PL/SQL - adattípusok

- Altípusok
 - Alaptípusok megszorítása
 - SUBTYPE név IS
alaptípus_név[(korlát)] [NOT
NULL];
 - Példa: beépített altípus az INTEGER

```
SUBTYPE INTEGER IS NUMBER(38,0);
```

PL/SQL - adattípusok

- Tömbök

- `TYPE típusnév IS VARRAY(n) OF <elemek típusa>;`

```
TYPE szamtomb IS VARRAY(10) OF  
NUMBER;
```

PL/SQL - adattípusok

- Típuskonverziók
 - Implicit a skalártípusok között
 - Explicit a beépített függvények használatával
 - TO_DATE
 - TO_NUMBER
 - TO_CHAR

PL/SQL – Kiírás a konzolra

- A PL/SQL nem tartalmaz I/O utasításokat.
 - A DBMS_OUTPUT csomag segítségével üzenetet helyezhetünk el egy belső pufferbe.
 - PUT_LINE eljárás üzenetet ír a pufferbe
 - A puffer tartalmát a SET SERVEROUTPUT ON utasítással jeleníthetjük meg a képernyőn
-
- Példa: Hello World!

```
SET SERVEROUTPUT ON  
BEGIN  
  DBMS_OUTPUT.PUT_LINE('Hello World!');  
END;  
/
```

PL/SQL – Utasítások

- Üres
 - NULL;
- Értékkadó
 - $X := 0;$
- Ugró
 - GOTO címke;

PL/SQL – Utasítások

- Elágazás
 - IF
 - CASE
- Ciklusok
 - Végtelen
 - WHILE
 - FOR
 - Kurzor FOR (később)
- SQL utasítások

PL/SQL – IF utasítás

➤ Szintaxis:

IF (feltétel)

 THEN utasítás [utasítás] ...

 [ELSIF (feltétel)

 THEN utasítás [utasítás] ...] ...

 [ELSE utasítás [utasítás] ...]

END IF;

PL/SQL – IF utasítás

```
SET SERVEROUTPUT ON
DECLARE
  a number(3) := 100;
BEGIN
  IF ( a = 10 ) THEN
    dbms_output.put_line('Value of a is 10' );
  ELSIF ( a = 20 ) THEN
    dbms_output.put_line('Value of a is 20' );
  ELSIF ( a = 30 ) THEN
    dbms_output.put_line('Value of a is 30' );
  ELSE
    dbms_output.put_line('None of the values is matching');
  END IF;
  dbms_output.put_line('Exact value of a is: '|| a );
END;
```

/

PL/SQL – CASE utasítás

➤ Szintaxis:

CASE kifejezés

WHEN érték1 THEN utasítás1;

...

ELSE utasítás

END CASE;

PL/SQL – CASE utasítás

```
SET SERVEROUTPUT ON
DECLARE
    grade char(1) := 'A';
BEGIN
    CASE grade
        when 'A' then dbms_output.put_line('Excellent');
        when 'B' then dbms_output.put_line('Very good');
        when 'C' then dbms_output.put_line('Well done');
        when 'D' then dbms_output.put_line('You passed');
        when 'F' then dbms_output.put_line('Better try
again');
        else dbms_output.put_line('No such grade');
    END CASE;
END;
```

PL/SQL – LOOP utasítás

- Végtelen ciklus
- Szintaxis:

LOOP

utasítás(ok);

END LOOP;

- EXIT-re lép ki
 - Ehelyett használható EXIT WHEN (feltétel) is

PL/SQL – LOOP utasítás

```
➤ SET SERVEROUTPUT ON
DECLARE
  x number := 10;
BEGIN
  LOOP
    dbms_output.put_line(x);
    x := x + 10;
    IF x > 50 THEN
      exit; -- itt lep majd ki
    END IF;
  END LOOP;
  dbms_output.put_line('After Exit x is: ' || x);
END;
/
```

PL/SQL – WHILE utasítás

- Előtesztelős ciklus
- Szintaxis:

```
WHILE feltétel LOOP  
utasítás(ok);  
END LOOP;
```

PL/SQL – WHILE utasítás

```
SET SERVEROUTPUT ON
DECLARE
  a number(2) := 10;
BEGIN
  WHILE a < 20 LOOP
    dbms_output.put_line('value of a: ' || a);
    a := a + 1;
  END LOOP;
END;
```

PL/SQL – FOR utasítás

- Számlálós ciklus
- Szintaxis:

```
FOR számláló IN [REVERSE] kezdőérték ..  
Végérték LOOP  
utasítás(ok);  
END LOOP;
```

PL/SQL – FOR utasítás

```
SET SERVEROUTPUT ON
DECLARE
  a number(2);
BEGIN
  FOR a in 10 .. 20 LOOP
    dbms_output.put_line('value of a: ' || a);
  END LOOP;
END;
```


SQL utasítások PL/SQL-ben

- Nem használható SELECT, csak spec.esetben
 - amikor egy sort ad vissza kiegészül egy INTO (ill. ált. BULK COLLECT INTO) utasításrészsel
- DML utasítások: INSERT, DELETE, UPDATE
 - kiegészülnek egy RETURNING utasításrészsel, segítségével az érintett sorok alapján számított értéket kaphatunk meg
- MERGE
 - „UPSERT” funkcionalitás
- COMMIT, ROLLBACK, SAVEPOINT

SQL utasítások PL/SQL-ben

- SELECT értékének kiválasztása egy változóba
 - SELECT select_kifejezés INTO változónév
FROM táblanév;
- Példa: King adatainak tárolása a dolg változóban:
 - DECLARE
 dolg dolgozo%ROWTYPE;
BEGIN
 SELECT * INTO dolg
 FROM dolgozo
 WHERE dnev='KING';
END;

SQL utasítások PL/SQL-ben

➤ PL/SQL Ref: Example 2-25 SELECT INTO

DECLARE

 bonus NUMBER(8,2);

BEGIN

 SELECT salary * 0.10 INTO bonus

 FROM employees

 WHERE employee_id = 100;

 DBMS_OUTPUT.PUT_LINE('bonus = ' || TO_CHAR(bonus));

END;

/

SQL utasítások PL/SQL-ben

- Törlés egy táblából

```
DELETE [FROM] táblahivatkozás  
[WHERE feltétel]  
[returning utasításrész];
```

- A RETURNING formája

```
RETURNING  
egysoros select kifejezés[, ...]  
INTO {változó[, ...] | rekord};
```

SQL utasítások PL/SQL-ben

- Beszúrás egy táblába

```
INSERT INTO táblahivatkozás  
  [(oszlop, ...)]  
VALUES  
  {(sql_kifejezés, [...]) | rekord}  
[returning utasításrész];
```

SQL utasítások PL/SQL-ben

- Táblában érték módosítása

```
UPDATE táblahivatkozás  
SET oszlop=sql_kifejezés [, ...]  
[WHERE feltétel]  
[returning utasításrész];
```

SQL utasítások PL/SQL-ben

```
DECLARE          -- PL/SQL Ref.: Example 6-1 Static SQL Statements
emp_id    employees.employee_id%TYPE := 299;
emp_first_name  employees.first_name%TYPE := 'Bob';
emp_last_name   employees.last_name%TYPE := 'Henry';
BEGIN
  INSERT INTO employees (employee_id, first_name, last_name)
    VALUES (emp_id, emp_first_name, emp_last_name);
  UPDATE employees
    SET first_name = 'Robert'
    WHERE employee_id = emp_id;
  DELETE FROM employees
    WHERE employee_id = emp_id
    RETURNING first_name, last_name
    INTO emp_first_name, emp_last_name;
  COMMIT;
  DBMS_OUTPUT.PUT_LINE (emp_first_name || ' ' || emp_last_name);
END;
/
```

SQL utasítások PL/SQL-ben

- PL/SQL Ref.: Example 6-4 SQL%ROWCOUNT

```
DROP TABLE emp_temp;
```

```
CREATE TABLE emp_temp AS
```

```
    SELECT * FROM employees;
```

```
DECLARE
```

```
    mno NUMBER(6) := 122;
```

```
BEGIN
```

```
    DELETE FROM emp_temp WHERE manager_id = mno;
```

```
    DBMS_OUTPUT.PUT_LINE ('Number of employees  
        deleted: ' || TO_CHAR(SQL%ROWCOUNT));
```

```
END;
```

```
/
```


PL/SQL - Kurzorok

- ~Iterátorok ahhoz, hogy adatbázisok sorait tudjuk kezelni PL/SQL-ben
- Két típus:
 - Implicit
 - Explicit

PL/SQL - Kurzorok

- Implicit kurzort az Oracle hoz létre, amennyiben SQL utasítást futtatunk és nincs hozzá explicit kurzor. Ilyen például a következő dián lévő FOR-ban SELECT, de lehet bármelyik DML utasítás is.
- Explicit kurzort mi tudunk létrehozni

PL/SQL - Kurzorok

- Implicit kurzor FOR ciklushoz

```
FOR ciklusváltozó_név IN (SELECT  
utasítás)
```

```
  LOOP
```

```
    utasítások;
```

```
  END LOOP;
```

- A ciklusváltozó kurzornév%ROWTYPE típusú lesz
- Megnyitja, betölti az aktív halmaz összes sorát, majd bezárja a kurzort

PL/SQL - Kurzorok

- Példa: az alábbi program kiírja minden dolgozó kódját és nevét PL/SQL-ből implicit kurzort használva.

```
SET SERVEROUTPUT ON
BEGIN
    FOR cikl IN (SELECT * FROM Dolgozo)
    LOOP
        dbms_output.put_line('Kod: ' ||
cikl.dkod || ', nev: ' || cikl.dnev);
    END LOOP;
END;
```

PL/SQL - Kurzorok

- Explicit kurzor létrehozás (a deklarációs részben):

```
CURSOR név [(paraméterlista)]  
  [RETURN sortípus]  
  IS  
  select utasítás;
```

- Ha nem adunk meg sortípust, akkor az Oracle kikövetkezteti a legtöbb esetben.

PL/SQL - Kurzorok

- Használathoz a kurzort meg kell nyitni. Erre az OPEN utasítás szolgál:

```
OPEN kurzornév [aktuális  
paraméterlista];
```

PL/SQL - Kurzorok

- A kurzorból a sorokat változókba kell betölteni, erre a FETCH utasítást használjuk:

```
FETCH {kurzornév | kurzorváltozó név}  
    { INTO {rekordnév | változónév lista}  
    |  
      BULK COLLECT INTO kollekciónév lista  
      LIMIT sorok};
```

PL/SQL - Kurzorok

- Használat után a kurzort be kell zárni a CLOSE utasítással:

```
CLOSE {kurzornév | kurzorváltozó  
név};
```


PL/SQL - Kurzorok

- Példa: az alábbi program kiírja minden dolgozó kódját és nevét PL/SQL-ből explicit kurzort használva.

```
SET SERVEROUTPUT ON
DECLARE
    CURSOR curs IS SELECT * FROM Dolgozo;
    dolg Dolgozo%ROWTYPE;
BEGIN
    OPEN curs;
    LOOP
        FETCH curs into dolg;
        EXIT WHEN curs%NOTFOUND;
        dbms_output.put_line('Kod: ' ||
dolg.dkod || ', nev: ' || dolg.dnev);
    END LOOP;
END;
```

PL/SQL - Kurzorok

- Kurzorattribútumok
 - %FOUND
 - Megnyitás után, de az első betöltés előtt értéke NULL
 - Sikeres betöltés esetén értéke TRUE
 - Sikertelen betöltés esetén értéke FALSE
 - %NOTFOUND
 - A fentebbi negáltja

PL/SQL - Kurzorok

- Kurzorattribútumok
 - %ISOPEN
 - Amennyiben a kurzor meg van nyitva, értéke TRUE
 - Ellenkező esetben FALSE
 - %ROWCOUNT
 - Megnyitás után, de az első betöltés előtt értéke 0
 - Minden sikeres betöltés esetén eggyel nő az értéke

PL/SQL - Kurzorok

```
DECLARE    -- PL/SQL Ref.: Example 6-14 %ROWCOUNT Attribute
    CURSOR c1 IS
        SELECT last_name FROM employees;
    name employees.last_name%TYPE;
BEGIN
    OPEN c1;
    LOOP
        FETCH c1 INTO name;
        EXIT WHEN c1%NOTFOUND OR c1%NOTFOUND IS NULL;
        DBMS_OUTPUT.PUT_LINE(c1%ROWCOUNT || ' ' || name);
        IF c1%ROWCOUNT = 5 THEN
            DBMS_OUTPUT.PUT_LINE('--- Fetched 5th record ---');
        END IF;
    END LOOP;
    CLOSE c1;
END;
```

PL/SQL - Kurzorok

- Amennyiben UPDATE vagy DELETE utasítást szeretnénk használni explicit kurzorral hasznos lehet a WHERE CURRENT OF kurzornév utasítás, mellyel a kurzorba a legutóbbi FETCH által betöltött sor módosítható / törölhető, explicit zárolást eredményez.

PL/SQL - Kurzorok

- Példa: ha valakinek a foglalkozása manager és a fizetése még nem éri el az 5000-et, akkor állítsuk 5000-re. Csak a ciklust leírva:

LOOP

```
    FETCH curs INTO v_curs;  
    EXIT WHEN curs%NOTFOUND;  
    IF v_curs.foglalkozas='MANAGER'  
AND v_curs.fizetes<5000 THEN  
        UPDATE dolgozo SET fizetes=5000  
            WHERE CURRENT OF curs;  
    END IF;  
END LOOP;
```

PL/SQL - Kurzorok

```
DECLARE -- PL/SQL Ref.: Example 6-43 FOR UPDATE Cursor
my_emp_id employees.employee_id%type;
my_job_id employees.job_id%type;
my_sal employees.salary%type;
CURSOR c1 IS
    SELECT employee_id, job_id, salary
    FROM employees FOR UPDATE;
BEGIN
OPEN c1;
LOOP
    FETCH c1 INTO my_emp_id, my_job_id, my_sal;
    IF my_job_id = 'SA_REP' THEN
        UPDATE employees
        SET salary = salary * 1.02
        WHERE CURRENT OF c1;
    END IF;
    EXIT WHEN c1%NOTFOUND;
END LOOP;
CLOSE c1;
END;
```

PL/SQL - Kurzorok

```
DECLARE --PL/SQL REF: Example 6-17 Parameters to Explicit Cursors
emp_job   employees.job_id%TYPE := 'ST_CLERK';
emp_salary employees.salary%TYPE := 3000;
my_record employees%ROWTYPE;
CURSOR c1 (job VARCHAR2, max_wage NUMBER) IS
  SELECT * FROM employees
  WHERE job_id = job AND salary > max_wage;
BEGIN
  OPEN c1(emp_job, emp_salary);
  LOOP
    FETCH c1 INTO my_record;
    EXIT WHEN c1%NOTFOUND;
    DBMS_OUTPUT.PUT_LINE
      ('Name = ' || my_record.last_name || ', salary = ' ||
       my_record.salary || ', Job Id = ' || my_record.job_id );
  END LOOP;
END;
```


PL/SQL - Kurzorok

- Kurzorváltozók
 - Nem kell fordítási időben ismerni a SELECT utasítást
 - Referencia típusú változó
 - Két lépéses létrehozás

1. REF CURSOR típus létrehozása

```
TYPE név IS REF CURSOR [RETURN  
{tábla név | kurzor név | kurzor változó név}  
%ROWTYPE | rekord név %TYPE |  
rekord típus név |  
kurzor referenciá típus név];
```

PL/SQL - Kurzorok

1. Kurzorváltozó deklarációja

```
kurzorváltozó_neve  
ref_cursor_típus_neve;
```

PL/SQL - Kurzorok

- Kurzorreferencia típus lehet
 - Erős, amennyiben szerepel RETURN rész, ekkor a fordító majd ellenőrzi a később kapcsolt SELECT típuskompatibilitását.
 - Gyenge, melyhez bármilyen lekérdezés hozzákapcsolható.
- Megnyitására az OPEN . . . FOR utasítás használandó
OPEN kurzorváltozó_név FOR select utasítás;

PL/SQL - Alprogramok

- Deklarálhatóak
 - Blokkba ágyazva
 - Séma szinten
 - Csomagban

PL/SQL - Alprogramok

- A különbség az eljárás és a függvény között
 - Eljárás: direkt módon nem adnak vissza értéket, általában utasítások lefuttatása a cél (illetve logikailag egy egységbe tartozó utasítások egy helyen kezelése)
 - Függvény: visszaad egy értéket, általában arra használják, hogy kiszámítsanak valamit és azt visszaadják.

PL/SQL - Alprogramok

- Miért használjuk?
 - Átláthatóbbá teszi a kódot
 - Támogatja az újrafelhasználást
 - OOP-szerű

PL/SQL - Alprogramok

➤ Eljárás deklaráció

```
PROCEDURE eljárás_neve [(formális  
paraméterlista)]  
IS  
[deklarációs utasítások]  
BEGIN  
    végrehajtandó utasítások  
    [EXCEPTION kivételkezelő]  
END [név];
```

PL/SQL - Alprogramok

➤ Függvény deklaráció

```
FUNCTION függvény_neve [(formális  
paraméterlista)]  
RETURN típus IS  
[deklarációs utasítások]  
BEGIN  
    végrehajtandó utasítások  
    [EXCEPTION kivételkezelő]  
END [név];
```


PL/SQL - Alprogramok

- Példa: PL/SQL blokkban deklarált eljárás (koszon) és függvény(fix_szam), melyeket meghívunk a PL/SQL programból.

```
SET SERVEROUTPUT ON
DECLARE
    szam NUMBER(2);
    PROCEDURE koszon IS
        BEGIN
            dbms_output.put_line('Hello!');
        END koszon;
    function fix_szam RETURN NUMBER is
        BEGIN
            RETURN 10;
        END fix_szam;
BEGIN
    koszon;
    szam := fix_szam;
    dbms_output.put_line(szam);
END;
```

PL/SQL - Alprogramok

- Formális paraméterlista

név [{IN|OUT|IN OUT} [NO COPY]] típus
[{:|=|DEFAULT} kifejezés];

- IN: érték szerinti paraméterátadás
- OUT: eredmény szerinti paraméterátadás
- IN OUT: érték-eredmény szerinti paraméterátadás
- NOCOPY: hint a fordítónak, hogy IN OUT esetben se másoljon értéket

PL/SQL - Alprogramok

- A paraméterösszerendelés történhet pozíció, és/vagy név alapján
 - Keverhetjük a kettő módszert, ekkor először a pozíció, utána a név szerintiek jönnek
- A lokális és csomagbeli nevek túlterhelhetőek
- Példa: különféle formális paraméterek használata. Az inp paramétert csak beolvassuk és értékét használjuk, az outp paraméterbe csak eredményt írunk, az inout paraméterből olvasunk is és írunk is bele. A példában pozíció szerinti paraméter-összerendelés történik.

PL/SQL - Alprogramok

```
➤ SET SERVEROUTPUT ON
DECLARE
    szam1 NUMBER(2) := 1;
    szam2 NUMBER(2);
    szam3 NUMBER(2) := 3;
    PROCEDURE muvelet (inp IN NUMBER, outp OUT
NUMBER, inout IN OUT NUMBER) IS
    BEGIN
        dbms_output.put_line('in parameter: '
|| inp || ', in out parameter: ' || inout);
        outp := inp + inout;
        inout := outp + inp;
    END muvelet;
BEGIN
    muvelet(szam1, szam2, szam3);
    dbms_output.put_line('out parameter: ' ||
szam2 || ', in out parameter: ' || szam3);
END;
```

PL/SQL - Alprogramok

- Hatáskör-, és élettartamkezelés
 - Statikus (egy név csak a deklarációjától kezdve él)
 - Dinamikus (alprogramok és blokkok esetén)

PL/SQL - Alprogramok

- Tárolt alprogramok
 - Van lehetőség arra, hogy létrehozzunk tárolt eljárást/függvényt
 - Ekkor azt az sqldeveloper eltárolja, később hívható lesz
 - Ez jó az újrafelhasználhatóság szempontjából

PL/SQL - Alprogramok

➤ Tárolt eljárás létrehozása

```
CREATE [OR REPLACE] PROCEDURE név  
[formális paraméterlista]  
IS  
[deklarációs utasítások]  
BEGIN  
    végrehajtandó utasítások  
    [EXCEPTION kivételkezelő]  
END [név];
```

PL/SQL - Alprogramok

➤ Tárolt függvény létrehozása

```
CREATE [OR REPLACE] FUNCTION név  
[formális paraméterlista]  
RETURN típus IS  
[deklarációs utasítások]  
BEGIN  
    végrehajtandó utasítások  
    [EXCEPTION kivételkezelő]  
END [név];
```


PL/SQL - Alprogramok

- Tárolt alprogram újrafordítása

```
ALTER {PROCEDURE | FUNCTION} név  
    COMPILE [DEBUG];
```

- Tárolt alprogram törlése

```
DROP {PROCEDURE | FUNCTION} név;
```

PL/SQL - Alprogramok

- Tárolt alprogram meghívása

```
CALL alprogram_név([aktuális  
paraméterlista])  
    [INTO változó];
```

PL/SQL - Kivételkezelés

- Futás közbeni hibák kezelésére
- Két fajta kivétel
 - Beépített
 - Felhasználó által definiált

PL/SQL - Kivételkezelés

- Kivételkezelés szintaxisa
[DECLARE deklarációs utasítások]
BEGIN végrehajtandó utasítások
EXCEPTION
 WHEN exception1 THEN végrehajtandó
 utasítások exception1 esetén
 WHEN exception2 THEN végrehajtandó
 utasítások exception1 esetén
 WHEN exception3 THEN végrehajtandó
 utasítások exception1 esetén
 .
 .
 .
 WHEN others THEN végrehajtandó
 utasítások egyéb esetben
END;

PL/SQL - Kivételkezelés

- Példa: Lekérdezzük a dolgozó nevét, amennyiben nincs ilyen kódú: 'Nincs ilyen dolgozo', egyéb hiba esetén a 'Hiba' hibaüzenetet adjuk.

```
SET SERVEROUTPUT ON
DECLARE
    kod Dolgozo.dkod%TYPE;
    nev Dolgozo.dnev%TYPE;
BEGIN
    SELECT dkod, dnev
    INTO kod, nev
    FROM Dolgozo
    WHERE dkod=kod;
    dbms_output.put_line(kod);
    dbms_output.put_line(nev);
EXCEPTION
    WHEN NO_DATA_FOUND THEN
        dbms_output.put_line('Nincs ilyen kodu
dolgozo');
    WHEN OTHERS THEN
        dbms_output.put_line('Hiba');
END;
```

PL/SQL - Kivételkezelés

- Saját kivétel definiálása

```
DECLARE  
    saját_kivete1 EXCEPTION;
```

- Kivétel hívás

```
RAISE kivete1_neve;
```

PL/SQL - Kivételkezelés

- Példa: amennyiben a bekért változó értéke negatív, dobunk egy `negativ_ertek` kivételt, majd kezeljük azt egy üzenettel. Ha nem történt hiba, kiírjuk a számot.

```
SET SERVEROUTPUT ON
DECLARE
    negativ_ertek EXCEPTION;
    szam NUMBER := &szam;
BEGIN
    IF (szam < 0) THEN
        RAISE negativ_ertek;
    END IF;
    dbms_output.put_line(szam);
EXCEPTION
    WHEN negativ_ertek THEN
        dbms_output.put_line('A szam nem lehet negativ!');
    WHEN OTHERS THEN
        dbms_output.put_line('Hiba');
END;
```

Kiegészítés: SQL PSM

- Akit érdekel az Ullman.Widom Tankönyv és Ullman-Widom Stanford University előadások:
- [AB1_08ea_SQL_PSM.pdf](#)